

Gazdálkodástudományi kar

A kancellári rendszer: kockázatok és mellékhatások

2016. január 28.

Kováts Gergely

Vezetéstudományi Intézet

Nemzetközi Felsőoktatási Kutatások Központja

Vezetéstudományi Intézet
Vezetés és szervezés tanszék

1093 Budapest, Fővám tér 8.; 1828 Budapest, Pf. 489.
Tel.: (1)4825377, (1)4825263; fax: (1)4825118
Internet: <http://mgmt.uni-corvinus.hu>

Expanzió, komplexitás, „nagyipari felsőoktatás” kialakulása

Az intézményirányítás hibája

Kompetenciahiány, alkalmatlanság

Direkt fenntartói kontroll

Erősebb betagozás az államigazgatási rendszerbe

Adósságok, szabálytalanságok

Irányítási problémák

Fenntartói szempontok

Intézményi autonómia

Forráskivonás, visszacsatolás hiánya puha költségvetési korlát

Menedzsment felhatalmazás és intézményi mozgástér hiánya

Indirekt irányítás Ösztönzési rendszer

**Növekvő önállóság
Növekvő elszámoltathatóság**

Pozitívumok (szöveges észrevételek)

■ Szorosabb fenntartói kapcsolat

- Fenntartóval való viszony javítása, „szorosabb együttműködés a fenntartóval” (BB), „a főhatóság objektív tájékoztatása” (BB)

■ Hatékonyság, gazdasági racionalitás, transzparencia, stabilitás, menedzsment szemlélet

- Hatékonyság javítása, gazdasági racionalitás, átlátható gazdálkodás, stabilitás
- „Az eddigi korrup/átláthatatlan gazdasági-adminisztratív vezetés leváltása.” (AA)
- SZEMBESÍTÉS –SZEMBESÜLÉS (B-), „belső anomáliák és hiányosságok feltárása” (BB)
- „A szabályok betartása, betartatása, egyéni "kijárásos" megoldások ritkulása.” (BB)

■ A status quo-k megbontása

- „Felkavarta az állóvizet” (BB), „felrázta a szervezetet” (AA), „ Régi beidegződések, betonba öntött pozíciók szabadultak fel.” (BA)

■ Rektor tehermentesítése

- „A rektor tehermentesítése bizonyos intézmény-menedzseri feladatok alól.” (BA)

Kockázatok és mellékhatások (1)

- A bizalomhiányból fakadó kockázatok
 - Kiválasztási eljárásból eredő kockázatok
 - Várakozások a kancellári rendszerrel kapcsolatban
 - A kancellárok szerepei

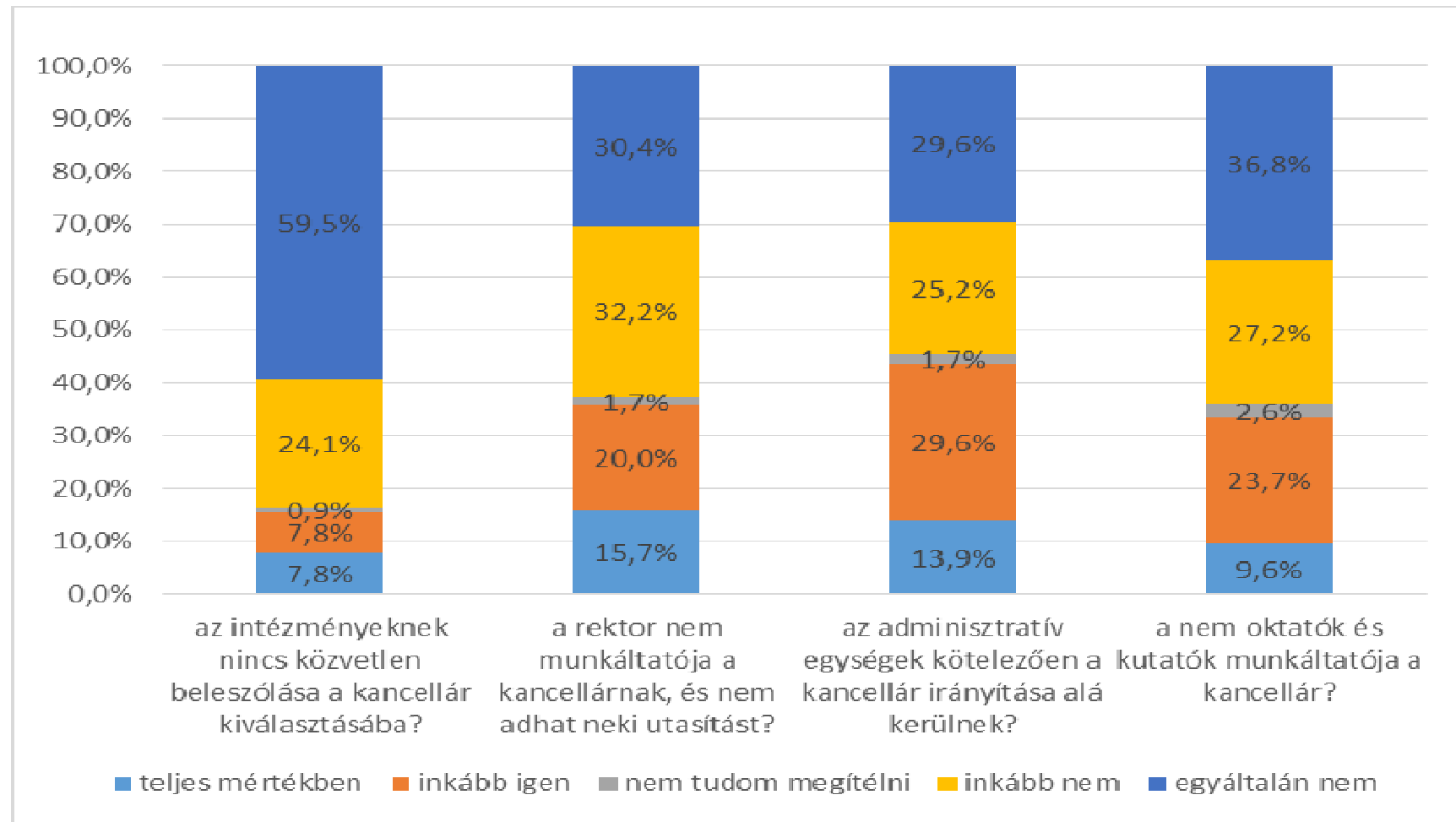

Össességében mennyire elégedett az intézményben működő kancellár eddigi tevékenységével?

	teljesen elégedett	inkább elégedett	inkább nem elégedett	egyáltalán nem elégedett	nem tudja	nem válaszolt	Összesen
rektor, rektorhelyettes	1	2	9	2	0	0	14
központi adminisztrációban vagy szolgáltató egységben dolgozó vezető	5	2	1	3	1	0	12
dékán, dékánhelyettes	10	25	16	8	5	2	66
kari adminisztrációban dolgozó vezető	0	1	1	2	1	0	5
egyéb	0	2	4	4	2	1	13
nem adta meg	1	1	3	2	1	21	29
Összesen	17	33	34	21	10	24	139

Mennyire ért Ön egyet azzal, hogy...

A kitöltők csoportosítása

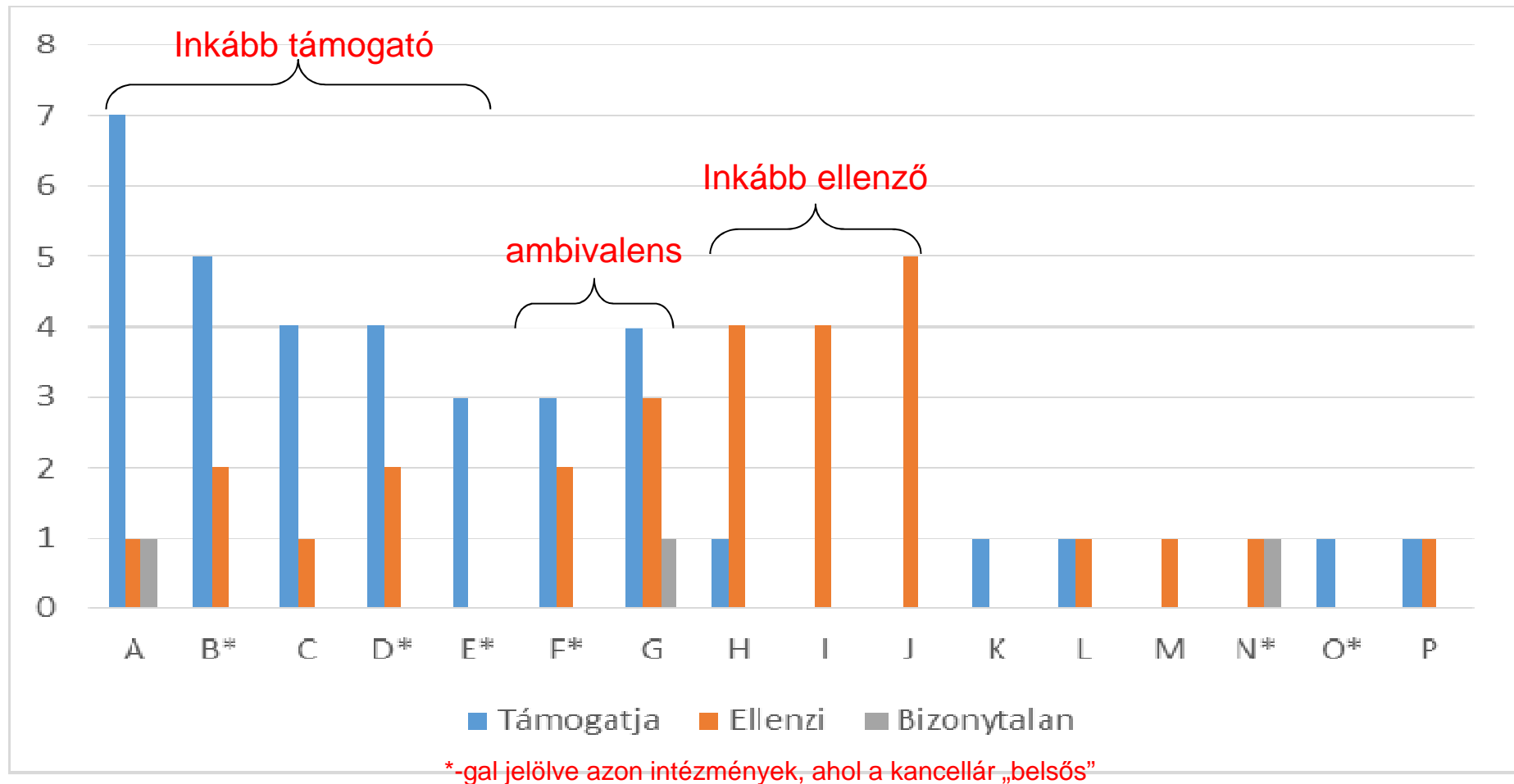
Kancellári rendszer támogatása	Kancellár személyével való elégedettség			Összesen
	Támogatja (elégedett)	Bizonytalan/nem válaszolt	Nem támogatja (elégedetlen)	
Támogatja	23 fő	5 fő	6 fő	34 fő
Bizonytalan/nem válaszolt	6 fő	1 fő	6 fő	13 fő
Nem támogatja	21 fő	6 fő	43 fő	70 fő
Összesen	50 fő	12 fő	55 fő	117 fő

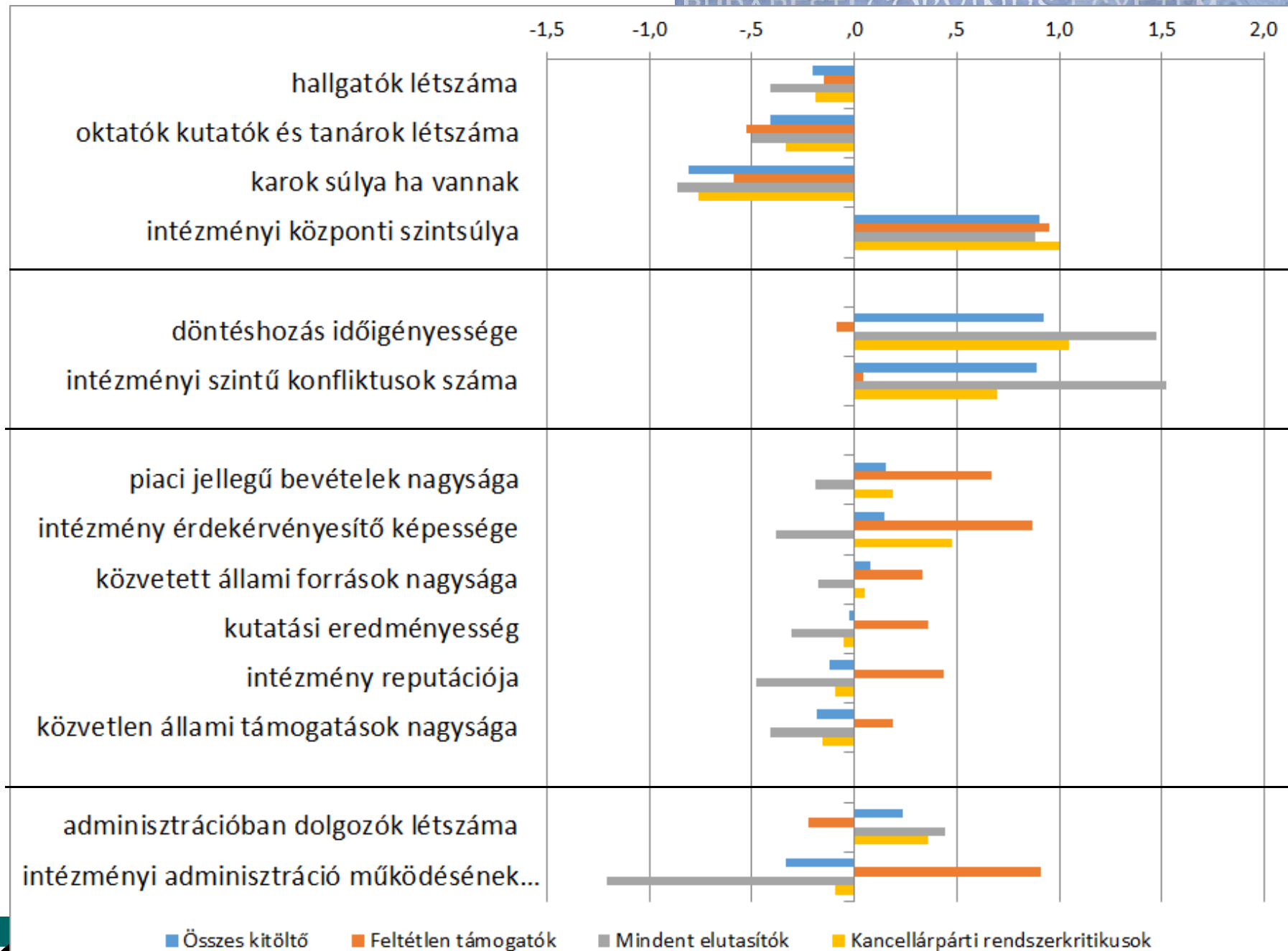
22 fő nem volt besorolható

Forrás: NFKK kancellári felmérés 2015

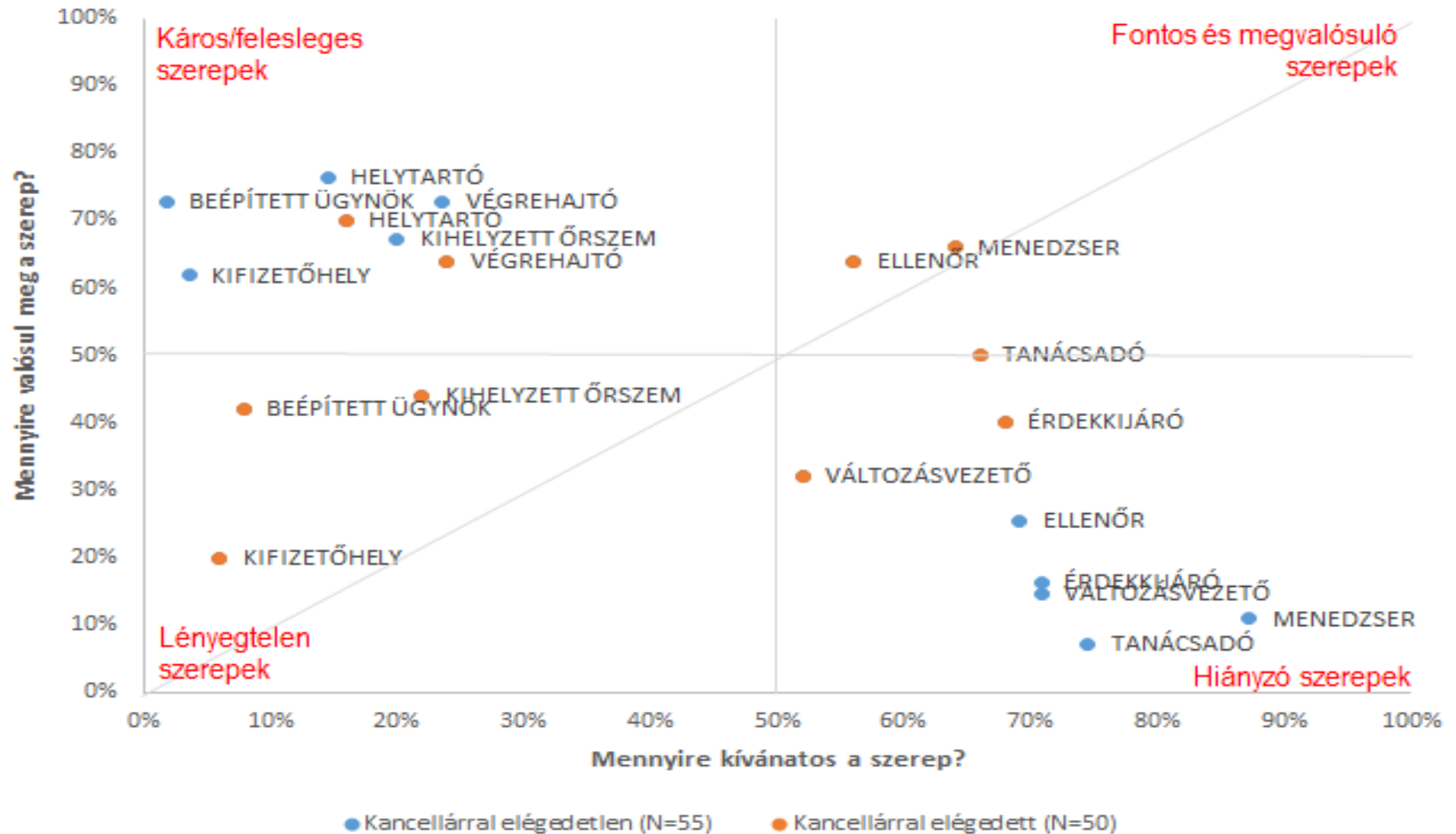

„Összességében mennyire elégedett az intézményben működő kancellár eddigi tevékenységével?” kérdésre adott válaszok intézményi bontásban (válaszadók száma az adott intézményből)

A kancellárral elégedett és elégedetlen válaszadók szerepmegítélése

Megjegyzés: említések száma az adott csoportban

Forrás: NFKK kancellári felmérés 2015

Kockázatok és mellékhatások (2)

- A bizalomhiányból fakadó kockázatok
 - Kiválasztási eljárásból eredő kockázatok
 - Várakozások a kancellári rendszerrel kapcsolatban
 - A kancellárok szerepei
- Konfliktuskezelés, konfliktustűrés hányából eredő kockázatok
 - Akadémiai és gazdálkodási szempontok szétválasztásának kockázatai
 - A konfliktuskezelés lehetőségei
- A kancellári rendszer mint a bizonytalanság forrása
 - Túlságosan személyfüggő rendszer (Inkompetencia, széles hatáskör) - fékek és ellensúlyok?
 - Beavatkozás az akadémiai szabadságba – garanciák?
- Rugalmatlanság
 - Bürokrácia növekedése
 - Fiskális szemlélet a fejlesztői szemlélet helyett
- A rektor felelősségének és szerepének változása
 - A rektor és kancellár közötti egyensúly megbomlása

Csökkenthetőek-e a kockázatok és mellékhatások?

- Általános gyakorlat vs. rendkívüli állapot?
- A kancellár kiválasztásába nagyobb szerepet adni az intézménynek, konszenzusesebb eljárásra való törekvés
- Konfliktuskezelési eljárások fejlesztése
- Ösztönzési környezet fejlesztése

Javasol	Választ megerősít/egyetért	Kinevez	Munkáltató	Tartomány
kuratorium (tartomány által dominált)	-----	Tartomány	Tartomány	Berlin
Rektor (Hochschulerat véleményez)	Szenátus	Tartomány	Tartomány	Alsó-Szászország
Rektor	Szenátus	Tartomány	Tartomány	Saar-vidék
Rektor (Szenátus véleményez)	Hochschulerat egyetértése kell	Tartomány	Tartomány	Szászország
Szenátus	-----	Tartomány	Miniszter (de átadhatja a rektornak)	Szász-Anhalt
Rektor	Hochschulerat	Tartomány	Tartomány	Hamburg
Rektor	Szenátus (Szakminiszter egyetértésével)	Hochschulerat	Rektor	Türingia
-----	Szenátus és a Hochschulerat közös testülete a rektor egyetértésével	Tartomány	Tartomány	Észak-Rajna-Vesztfália
Rektor	Egyetemi polgárokból álló testület (Konzil)	Tartomány	Tartomány	Mecklenburg-Elő-Pomeránia
Rektor (legalább két főt javasol)	Szenátus	Tartomány	Tartomány	Schleswig-Holstein
Hochschulerat	-----	Rektor [Tartomány jóváhagyja]	Rektor	Bajorország
Hochschulerat	-----	Rektor [Tartomány jóváhagyja]	Miniszter (de átadhatja)	Rajnavidék-Pfalz
Rektor	Szenátus	Rektor	Rektor	Bréma, Hessen
-----	-----	Rektor	Rektor	Brandenburg
Hochschulerat + Tartomány + Szenátus képviselőiből álló bizottság szűkített listát készít a pályázók közül (miniszter egyetértésével) A rektor közülük javasol	Hochschulerat + Szenátus közösen választ a szűkített listáról	nem ismert	Miniszter (de átadhatja)	Baden-Württemberg

**Köszönöm a
figyelmet!**

Kováts Gergely
[gergely.kovats@uni-
corvinus.hu](mailto:gergely.kovats@uni-corvinus.hu)

Kováts G.: Kérdések és dilemmák...

Budapest Corvinus Egyetem
Nemzetközi Felsőoktatási Kutatások Központja

**A kancellári rendszer bevezetése
a magyar felsőoktatásban**
Tapasztalatok és várakozások

Szerkesztő: Kováts Gergely

NFKK Kötetek 1.
2016